

Strasburg, dnia 11 grudnia 2013 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 123/2013

**Sprawozdanie ze spotkania Koła Polskiego
z przedstawicielami przemysłu wapienniczego
nt. umieszczenia przemysłu wapienniczego na liście carbon leakage**

Strasburg, 11 grudnia 2013 r.

W dniu 11 grudnia odbyło się spotkanie Koła Polskiego, którego gośćmi byli panowie Michał Burzyński i Tomasz Laskowski ze Stowarzyszenia Przemysłu Wapienniczego. Tematem spotkania była sprawa umieszczenia przemysłu wapienniczego na tzw. liście carbon leakage.

Panowie Burzyński i Laskowski przedstawili stanowisko Stowarzyszenia Przemysłu Wapienniczego w sprawie proponowanych przez Komisję Europejską zmian zasad dotyczących tzw. ucieczki emisji (carbon leakage), co w ich opinii stanowi kolejne restrykcyjne zaostrzenie zasad funkcjonowania Wspólnotowego Systemu Handlu Emisji (EU ETS).

Stowarzyszenie Przemysłu Wapienniczego, po zapoznaniu się z propozycjami wprowadzenia głęboko idących zmian w zasadach kwalifikacji produktów jako zagrożonych "ucieczką emisji" ("carbon leakage") stwierdza, że proponowane zmiany nie wpłyną na obniżenie emisji CO₂, a mają na celu jedynie wymuszenie wzrostu cen uprawnień do emisji.

Stanowią natomiast zagrożenie stabilności funkcjonowania wielu sektorów przemysłów energochłonnych, a w szczególności stanowią zagrożenie dla przemysłu wapienniczego. Dlatego Stowarzyszenie Przemysłu Wapienniczego protestuje przeciwko tym zmianom, przedstawia rzeczowe i obiektywne argumenty przeciw i apeluje do wszystkich, od których w jakikolwiek sposób zależy ta decyzja, o odrzuceniu tych zmian i pozostawieniu wapna na liście Carbon Leakage.

Przemysł wapienniczy ze swojej istoty charakteryzuje się najwyższą emisją CO₂ na jednostkę produkcji pośród wszystkich sektorów przemysłowych i w sposób szczególnie uciążliwy odczuje wprowadzenie proponowanych zmian. Realną ich konsekwencją będzie:

- stagnacja, a nawet powolny regres ważnej dla przemysłu i gospodarki branży,
- utrata części z 3.000 miejsc pracy (w szczególności w województwach świętokrzyskim, opolskim, kujawsko - pomorskim i w regionie Jeleniej Góry),
- stopniowy deficyt wapna,
- import z krajów spoza Unii Europejskiej, gdzie emisje z produkcji wapna są znacznie wyższe, ale za to nie są limitowane.

Według aktualnych zasad przydziałów darmowych uprawnień do 2020 r. przemysł wapienniczy będzie musiał dokupić na aukcjach uprawnienia na ok. 20% swojej emisji. Wprowadzenie proponowanych zmian, jeśli obejmą sektor wapienniczy, może podnieść tę wielkość do ponad 50%.

Zastrzeżenia Stowarzyszenia Przemysłu Wapienniczego budzą w szczególności następujące kwestie:

- dla wapna - oparcie kryteriów, według których produkty są kwalifikowane, jako zagrożone ucieczką emisji na danych statystycznych Eurostat NACE 4 (rev2.0), odbiegających od stosowanych dotychczas. W nowym układzie produkcje wapna połączono z produkcją zapraw gipsowych, całkowicie różną technologicznie, surowcowo i energochłonne od produkcji wapna. Uśrednione dane zniekształcają faktyczne koszty związane z emisjami. Dlatego razem z całym sektorem wapienniczym w Europie (EuLA) Stowarzyszenie wnioskuje o wyodrębnienie wapna, jako "podsektora", który wówczas spełniać będzie kryteria "carbon leakage",
- ogólnie - brak spójności przy wycenie skutków zmian: do szacunków przyjmuje się aktualne niskie ceny uprawnień, aby wymusić ich znaczny wzrost, pomijając, że spowoduje to "feedback" i ta wstępna wycena będzie zniekształcona. Niska cena uprawnień jest spowodowana głównie kryzysem w gospodarce europejskiej.
- różnorodne opracowania, zlecone przez Komisję Europejską lub organizacje ekologiczne, dotyczące sposobów szacowania wpływu zmian nie są spójne ani obiektywne, mówią o „konieczności wprowadzania zmian”, nie oceniając ich skutków, a szczególnie nie pokazują, że wpłyną na obniżenie globalnej emisji CO₂.

- propozycja zmian w systemie "carbon leakage" jest kolejną restrykcją w systemie ETS, po wprowadzenia „benchmarków”, „backloadingu” oraz międzysektorowego wskaźnika redukcji przydziału uprawnień, z których każda w istotny sposób zmniejsza ilość przydziałów darmowych uprawnień do emisji.

W opinii Stowarzyszenia wszystkie koszty zostaną przeniesione na przemysł - producentów i częściowo klientów, zagrażając konkurencyjności przemysłu, osłabiając jego potencjał i utrudniając wyjście z recesji. Byłby to kolejny element braku stabilności warunków działania przemysłu, bardzo negatywnie wpływający na politykę inwestycyjną i perspektywy wyjścia z kryzysu, w jakim znajduje się polska i europejska gospodarka.

Przeciwko wprowadzeniu zmian w kryteriach "carbon leakage", razem z sektorem wapienniczym, zdecydowanie protestują w Polsce również inne przemysły energochłonne, a więc najbardziej obciążone skutkami ETS, takie jak: branża cementowa, szkło, chemia, produkcja nawozów, papiernictwo, hutnictwo i metalurgia. Zostało to m.in. wyrażone we wspólnym stanowisku FORUM CO2 na kongresie w Łodzi w listopadzie 2013 r. Poszczególne branże podejmują również samodzielne działania przeciwko wprowadzaniu tych zmian poprzez swoje organizacje i izby branżowe zarówno w kraju, jak i na poziomie europejskim.

W Europie przeciwko zmianom zasad "carbon leakage" protestują praktycznie wszystkie branże energochłonne, występujące wspólnie w ramach Alliance of Energy Intensive Industries do Komisji Europejskiej o zaniechanie tych zmian.

Na koniec panowie zaapelowali o poparcie ich stanowiska celem utrzymania sektora wapienniczego na liście "carbon leakage", tj. liście przemysłów zagrożonych ucieczką emisji CO2.

W debacie, która nastąpiła po prezentacji, głos zabrali posłowie **Adam Gierek** (S&D) oraz **Bogusław Sonik** (EPP) a spotkanie poprowadził poseł **Andrzej Grzyb** (EPP).

Poseł **Adam Gierek** podkreślił, że wapno jest palone i gaszone, po czym z powrotem łączy się z CO2 i przekształca w węglan wapnia (a więc wychwytuje CO2). Podkreślił, że jest to elementarna wiedza ze szkoły podstawowej i nie rozumiał, dlaczego Komisja Europejska w taki sposób podchodzi do tej kwestii. Powiedział, że w swojej pracy w PE zauważył, iż carbon leakage zajmują się często ludzie, którzy nie mają pojęcia o technologii. Dwutlenek

węgla musi powstawać, bo to jest reakcja chemiczna. Kwestia ta ściśle łączy się z backloadingiem (przegłosowanym w dniu dzisiejszym przez Parlament Europejski). Poseł Gierk podkreślił, że należy przygotować pytanie do Komisji Europejskiej.

Pan **Laskowski** powiedział, że bezskutecznie walczą o wyłączenie tzw. emisji procesowej od 2005 r. Komisja Europejska stwierdziła, że proces wiązania się CO₂ jest zbyt długi w stosunku do tego, co wydziela przemysł wapienniczy. Jeśli by się udało przydzielić to, co jest emisją procesową, to byłby sukces i pozwoliby przemysłowi wapienniczemu dalej funkcjonować. Najbardziej zależy im na utrzymaniu dotychczasowej listy carbon leakage i niełączeniu ich z sektorem zapraw i gipsu, od którego znacznie się różnią. Obecnie już przemysł wapienniczy musi dokupić te ilości uprawnień na aukcjach, których im brakuje. Do 2020 roku będzie to pewnie ok. 20% (ok. 300 tys. ton rocznie, wariant optymistyczny), natomiast jeśli zostaną wykreśleni z tej listy - kolejne 30%, co będzie oznaczało konieczność zakupu 800-900 tys. ton rocznie, zwolnienia w branży, mniejsze wpływy do budżetu a także możliwość przeniesienia się powiązanych przemysłów na Ukrainę i Białoruś. Lista carbon leakage skłoniła wielu właścicieli do kontynuacji inwestycji i rozwoju w Polsce, uchroniła przed przeniesieniem inwestycji poza Unię (Ukraina, Białoruś, Rosja, Turcja, etc.). Pan Laskowski dodał, że emisja CO₂ przemysłu wapienniczego = ok. 1,6 – 1,8 mln ton / rok (mniej niż 1% rocznej emisji krajowej). Podkreślił, że obecnie nie ma już przydzielania uprawnień do emisji dla kraju, ale dla poszczególnych dziedzin przemysłu dla całej Unii Europejskiej.

Poseł **Bogusław Sonik** poparł posła Gierka i podkreślił, że trzeba takie pytanie dobrze sformułować i przygotować je wspólnie z branżą wapienniczą. Zaproponował również, że poprzez Komisję ENVI można zająć się tą kwestią i wywierać nacisk na Komisję Europejską. Pytał o kwestię rentowności przemysłu wapienniczego, ale obecni na posiedzeniu panowie nie potrafili odpowiedzieć na to pytanie, ponieważ są to informacje handlowe, którymi branża się nie wymienia. Podkreślili, że w strukturze kosztów koszty paliwa stanowią ponad 40% ponoszonych wydatków.

Opracowała:

Dr Magdalena Skulimowska

Załączniki:

Prezentacja pt. „Zmiany zasad Carbon Leakage zagrożeniem dla przemysłu wapienniczego w Polsce i Europie”, autorstwa pana **Tomasza Laskowskiego** ze Stowarzyszenia Przemysłu Wapienniczego, <http://www.wapno-info.pl/>